

www.ketab.ir

خاطرات مردم شناسان ایران

ویرایش دوم

گردآورنده: ژيلا مشيري

- سرشناسه:
عنوان و نام پدیدآور: مشیری، ژیلا، ۱۳۵۰-
خاطرات مردم‌شناسان ایران/ژیلا مشیری.
وضعیت ویراست: ویراست ۲.
مشخصات نشر: تهران: افکار جدید، ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری: ۳۴۸ ص:؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۵۶۴۹-۶
وضعیت فهرست نویسی: فنیبا
یادداشت: ویراست قبلی کتاب حاضر توسط شرکت نشر نقد افکار با همکاری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، معاونت پژوهشی، پژوهشکده مردم‌شناسی در سال ۱۳۸۶ منتشر شده است.
موضوع: انسان‌شناسان -- ایران -- خاطرات [Anthropologists -- Iran -- Diaries]
رده‌بندی کنگره: ۳/۱۷GN
رده‌بندی دیویی: ۳۰۱/۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۷۳۳۳۰۵۴
وضعیت رکورد: فنیبا

افکار جدید

خاطرات مردم شناسان ایران

ویرایش دوم

گردآورنده: ژيلا مشیری

ویراستار و نمایه ساز: زهرا صدقی
نمونه خوان: سروین هنرور
ناظر فنی چاپ: مینا مغانلو
دبیر گرافیک: سیده سمانه حسن زاده

چاپ و طبعی: پردیس دانش
شمارگان: ۳۰۰ نسخه
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۱
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۴۵۶-۴۹-۶

نشانی: تهران، خیابان نواب صفوی شمال، بخش آذربایجان، جنب ایستگاه
متروی نواب، برج گردون، ورودی شمال، طبقه ی نهم، واحد ۹۰۳
کدپستی: ۱۳۱۹۶۵۳۸۸۶
تلفن دفتر و دورنگار: ۰۲۱۶۶۳۸۳۳۱۸

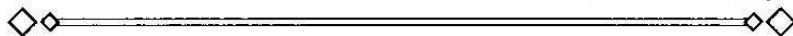
حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

 nashrefkar@gmail.com
 @nashrafkar
 nashrefkar
 Fidibo.com/nashrefkar
 Taaghche.ir/nashrefkar

نشر افکار
۱۳۵۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

پیش‌گفتار..... ۱

فصل اول: مردم‌شناسی خاطره..... ۳

فلسفه یاد و هویت قومی..... ۵

روش‌شناسی، حافظه قومی و مردم‌شناسی..... ۱۷

آیین و رستاخیز خاطره..... ۲۰

خاطره و خاطره‌نگاری..... ۲۷

تجربه‌های یک پژوهش..... ۳۹

زنان مردم‌شناس..... ۴۴

فصل دوم: خاطرات مردم‌شناسی ایران..... ۴۷

یادمانده‌های در یادمانده دیگر..... ۴۹

خاطرات کوچ..... ۵۴

چه برایت بگویم؟..... ۶۲

یادی از هند..... ۶۷

خاطره‌ای از کار مردم‌شناسی..... ۹۳

جاده برفی..... ۹۵

آلاچیق‌های ترکمن..... ۱۰۲

دو شال ترکمنی..... ۱۰۶

۱۰۹	آغازی دیگر
۱۱۲	پادشاه قصه‌گویان، یک مرد کولی بود.....
۱۲۰	نرگسان؛ کویری که بر آن هبوط کرده‌اند.....
۱۲۶	نوشتن سرآسیاب
۱۲۹	بیرون از جنگل می‌میرم.....
۱۳۵	سمنوپزان.....
۱۳۷	ترانه و اشک.....
۱۴۱	کوله‌برها.....
۱۴۴	انسان‌شناسی و آموزش به کودکان روستایی.....
۱۵۰	زننده شد نشانگاه در ذهنم.....
۱۵۲	خطرهای راه.....
۱۵۷	پیغمبران.....
۱۶۱	خاطرات مشکین دشت.....
۱۶۷	مرد مُردار خوار.....
۱۷۰	خاطرات سفر به بشاگرد.....
۱۷۵	خداحافظ خانمی.....
۱۸۱	پیغمبر جرجیس.....
۱۸۳	یک روز برفی.....
۱۸۶	خدا نگهدار.....
۱۸۹	دغدغه یک خانواده فقیر.....
۱۹۱	برویم!.....
۱۹۳	دیدار دوباره.....
۱۹۶	برگ سبز.....
۱۹۹	تناول غذا و احترام به مطلعان.....
۲۰۱	آتشکده شهر یزد.....
۲۰۵	قالی: نقش هزار رنگ در عطرِ خواب زمین.....
۲۱۰	من و هورامان و کاک عارف.....
۲۱۸	تو یگو جنگ کی تمام می‌شود؟.....
۲۲۷	از کاریز تا پاریس.....

۲۳۱.....	خمره‌های قزوین.....
۲۳۴.....	ولین روز تجربه میدانی.....
۲۳۹.....	زنان در بیلاق دیو آسیا.....
۲۴۳.....	هیاهوی باد.....
۲۴۵.....	روحشت از مار.....
۲۴۷.....	طلب باران.....
۲۵۱.....	به یاد دخترم.....

فصل سوم: یادها و خاطره‌ها ۲۵۳

۲۵۵.....	به یاد محمود پاینده لنگرودی: مردم‌شناسی مردم‌کیش.....
۲۵۸.....	به یاد هوشنگ پورکریم: التفات دارید! عجب!.....
۲۶۰.....	به یاد صادق هدایت: پدر دانش فولکلور ایران.....
۲۶۹.....	به یاد جلیل ضیاءپور: مردی جلیل بر خاک فرود آمد و آرمید.....
۲۷۳.....	به یاد نادر افشارنادر: مردی بود مردستان.....
۲۸۲.....	به یاد بیژن کلکی.....
۲۸۶.....	به یاد بیژن کلکی: به یاد شاعر سوسن‌ها.....
۲۹۱.....	به یاد عبدالحسن یادگاری: اینجا جایی است برای عشق.....
۲۹۵.....	به یاد عبدالحسین یادگاری: حادثه ما را خبر نکرد.....
۲۹۷.....	به یاد سعید موحیدی: قصه‌پژوهی که زود رفت.....
۲۹۹.....	به یاد محمدشریف کمالی: بخشندگی.....
۳۰۳.....	به یاد مصطفی صدیق‌ایمانی: مردم‌شناسی مردم‌دار.....
۳۰۵.....	به یاد بهروز رستمی: مردم‌نگاری توانا.....
۳۰۹.....	به یاد مجتبی اشجع مهدوی: اسطوره‌پژوهی عاشق.....
۳۱۱.....	به یاد زلیخا نظری داشلی‌برون: و خنده چشم‌هایش.....
۳۱۳.....	به یاد زلیخا نظری داشلی‌برون: وجودت را حس می‌کنم، نفست را نه.....
۳۱۸.....	به یاد بهروز اشتیری: دیداری که میسر نشد.....

نمیه ۳۲۳

یکی از کارکردهای اساسی خاطره، ثبت مسائلی است که شاید برای آیندگان مهم باشد. خاطراتی که در هر دوره نوشته می‌شود بیانگر وضعیت فرهنگی، اجتماعی و... آن دوره به شمار می‌آیند. علاوه بر این، خاطره خود نوعی آموزش است، آموزش تجربی که خواننده به راحتی می‌تواند از آن درس بگیرد. این ویژگی علاوه بر آن که خاطره را به گنجی عظیم و بزرگ تبدیل می‌کند که گاه ارزش آن هم‌تراز از داستان و شعر است، آن را از کُنج انزوا بیرون می‌آورد و به آن نقش تعلیمی می‌دهد. خاطره به دلیل وجه ارتباطی که با مخاطب پیدا می‌کند، یعنی عرضه خاطره از ضمیر صاحب آن به مخاطب، امکان تفسیرها و برداشت‌های ثانوی را در صورت‌هایی متفاوت فراهم می‌آورد. خاطره انتقال دجایر فکری و تجربه هر فرد به دیگری است و تنها خاطره است که به ما احساس گذشت زمان، فاصله زمانی یا عمق زمان را نشان می‌دهد. خاطره معمولاً فردی است، اما اندیشمندانی چون یونگ از خاطرات جمعی نیز سخن گفته‌اند. بازگویی خاطراتی که فردی هستند ولی در یک موضوع مشترک‌اند، آن‌ها را از حالت فردی بیرون آورده و به خاطره‌ای جمعی تبدیل می‌نماید. با بازگویی خاطره، اولین حلقه ارتباطی میان خاطره فردی و جمعی ایجاد خواهد شد. در اینجا اقامه‌ای ما ثبت و ضبط تاریخ شفاهی مردم‌شناسی ایران از لایه‌لای خاطرات پژوهشگران این رشته است.

مردم‌شناسی و سفرهای متعددی که برای ارتباط با مردم و ثبت فرهنگ آنان صورت می‌گیرد، همواره خاطراتی می‌آفریند که ثبت و ضبط آن نه تنها خالی از لطف نخواهد بود، بلکه خود نوعی آموزش است برای کسانی که به تازگی پا در عرصه این علم می‌نهند. به

همین سبب بر آن شدیم تا اقدام به جمع‌آوری خاطرات مردم‌شناسانی کنیم که با عشق به فرهنگ ایران به جمع‌آوری آن می‌پردازند.

این کتاب در سه بخش مقالات تئوریک و نظری مربوط به خاطره با عنوان «مردم‌شناسی خاطره»؛ «خاطرات مردم‌شناسان ایران»؛ و «یادها و خاطره‌ها»، با تقدیر از مردم‌شناسانی که از دیرباز به اعتلای فرهنگ این مرز و بوم همت گماشتند و اکنون در میان ما نیستند، تدوین شده است. چاپ اول این کتاب در سال ۱۳۸۶ توسط نشر محترم افکار انجام شد و چاپ جدید با تغییرات، اصلاحات و الحاقات به چاپ خواهد رسید.

مردم‌شناسی رشته‌ای است که با همه توانایی‌هایش کمتر مورد توجه سیاست‌گذاران فرهنگی و اجتماعی قرار گرفته است و انجام پژوهش‌های مردم‌شناسی بدون عشق به این رشته امکان‌پذیر نیست. این کتاب، را به همه مردم‌شناسان توانای این سرزمین تقدیم می‌کنم.

ژیلا مشیری

تهران، مهر ۱۴۰۰